

PDF-tiedosto tulostuskäyttöön

Tämän ohjeen tarkoitus on auttaa tulostettavaksi tarkoitetun pdf-tiedoston tekemisessä. Pdf-tiedoston voi tehdä useilla ohjelmilla ja erilaisilla säädöillä. Tästä syystä on hyvä olla selvillä siitä, minkälaista tiedostoa on oikeastaan tekemässä. Tulostuskäytössä täytyy huomioida mm. kuvatiedostoihin ja fontteihin liittyviä asioita.

Pdf-tiedoston käyttö tulostuksessa on yleistynyt nopeasti, koska sen ansioista tulostukseen voi toimittaa lähes millä tahansa ohjelmalla tehdyn tiedoston. Oikein tehty tiedosto näyttää samalta kaikilla tietokoneilla, eikä tulostukseen tarvita kuin pdf-lukuohjelma. Tekstinkäsittelyohjelmien tiedostot saattavat avautua eri tavalla eri tietokoneissa, mutta tällaisilta yllätyksiltä voidaan välttyä käyttämällä pdf-tiedostoja.

Tulostukseen toimittaminen

Aluksi kannattaa selvittää tulostavalta taholta mitä pitää ottaa huomioon pdf-tiedostoa tehdessä. Apua ja ohjeita kannattaa kysyä mieluummin kuin jättää kysymättä. Ohjelmiin liittyvissä ongelmissa voi kuitenkin olla vaikea saada täsmällistä apua, jos pdf tehdään muilla kuin painoalan ohjelmilla.

Varaa aikaa pdf:n tekemiseen ja tarkastamiseen, koska oikeanlaisen tiedoston tekeminen ei aina onnistu ensi yrittämällä. Älä koskaan tuhoa alkuperäistä tiedostoa, koska voit tarvita sitä myöhemmin. Pdf-tiedoston muokkaaminen on hankalaa ja useimmiten on helpointa tehdä korjaukset alkuperäiseen tiedostoon ja luoda uusi pdf.

Pdf:n luominen

Usein varmin keino pdf-tiedoston luomisessa on käyttää erillistä pdf:n luomisohjelmaa, kuten Acrobat-ohjelmisto tai PDFCreator. Nämä ohjelmat asentavat tietokoneelle ns. *virtuaalitulostimen*, joka näkyy tulostimena tulostinvalikossa. Virtuaalitulostinta käytetään tavallisen tulostimen tapaan ohjelman tulostustoiminnolla.

Kun valittu tiedosto halutaan muuttaa pdf-muotoon, on selvitetävä miten se tiedoston luomiseen käytetyllä ohjelmalla onnistuu. Tekstinkäsittelyohjelmiin, kuten Microsoft Word tai OpenOffice, voi olla asennettu pdf:n luomistoiminto. Tällainen toiminto voi näkyä kuvakkeena työkalurivillä tai toimintona Tiedosto-valikossa. Nämä toiminnot eivät välttämättä anna puuttua pdf-asetuksiin, eikä tulostuskelpoisuudesta saa varmuutta.

Adoben julkaisuohjelma InDesignin uusimmissa versioissa, alkaen CS2, suositellaan käytettäväksi Export-toimintoa. Muissa ohjelmissa vastaavan toiminnon käyttäminen ei ole suositeltavaa.

Oleellista on, että pdf-tiedostoa tehdessä pääsee tarkastamaan asetukset, joita ohjelma tai virtuaalitulostin käyttää. Jos lopullinen pdf syntyy silmänräpäyksessä yhtä nappia painamalla, on syytä epäillä sen käyttökelpoisuutta tulostuksessa. Pdf-tiedosto luodaan useimmiten tulostamalla se ns. virtuaalitulostimella.

Adoben **Acrobat**-ohjelmisto on luotu pdf-tiedostojen tekemiseen ja muokkaamiseen. Se on tässä kehittynein saatavilla oleva ohjelmisto. Ilmaisella **Acrobat Reader** -ohjelmalla voi katsella ja tulostaa pdf-tiedostoja. Muut Acrobatin osat ovat maksullisia.

PDF-Xchange on suomenkielisenä saatava maksullinen pdf-tulostusohjelma. Se on osa PDF-Xchange Pro ohjelmistoa.

PDFCreator on ilmainen englanninkielinen pdf-tulostusohjelma.

Pdf:n tulostaminen virtuaalitulostimella:

Tulostaminen aloitetaan käytettävän ohjelman tulostuskomennolla. Avautuvasta ikkunasta valitaan käytettävä virtuaalitulostin, esim. Adobe PDF tai PDFCreator. Seuraavaksi määritellään pdf:n luomisessa käytettävät asetukset ja valitaan tallennuspaikka.

Ennen tulostamisen aloittamista on hyvä tarkastaa sivukoko. Lopullisessa tulostuksessa käytettävä paperikoko on erikoistapauksia lukuun ottamatta aina A4 tai A3. Tulostettava tiedosto pitää olla määritelty haluttuun kokoon ennen pdf:n luomista, ettei lopullisessa tulostuksessa tule yllätyksiä. Paperikoon pääsee tarkastamaan ja muuttamaan yleensä Sivun asetukset -toiminnolla.

Pdf-asetusten tarkastaminen ja muuttaminen:

Joskus on syytä tarkastaa virtuaalitulostimen käyttämät pdf-asetukset, varsinkin jos ei ole varmaa soveltuvatko tulostimen esiasetukset tulostettavaksi tarkoitettun pdf-tiedoston tekoon. On myös hyvä tarkastaa asetukset silloin, kun työskentelee tietokoneella, jolla on useita käyttäjiä: aikaisemman käyttäjän asetukset eivät välttämättä sovelu seuraavalle.

Ongelmallista on, että jokaisen virtuaalitulostimen asetusvalikko on erinäköinen ja asiat voivat eri järjestyksessä. Asetusten laajuudessa on myös suuria eroja. Lisäksi samaa tarkoittavat asiat on voitu muotoilla eri virtuaalitulostimissa eri asuun, niin että niiden tunnistaminen voi olla vaikeaa. Erikielisissä versioissa voi olla myös käännösvirheitä, jotka harhauttavat tottumaton käyttäjä.

Tarkastettavat asiat voidaan luokitella kolmeen luokkaan:

Kuvat

- Resoluutio
- Pakkaus

Tulostuskäyttö vaatii resoluutioltaan tarpeeksi suurikokoisia kuvia: kuvissa tulee olla tarpeeksi kuvapisteitä. Kuvia ei saa myöskään pakata liian raskaasti, ettei tarkkojen kuvien tärkeä informaatio katoa pientä tiedostokokoa tavoitellessa.

Internetistä poimitut kuvat näyttävät usein tulosteessa heikkolaatuisilta sekä pienen resoluution että raskaan pakkaamisen takia. Väärin tehty pdf voi heikentää korkeatasoisten kuvien laatua oleellisesti.

Tekstit

- Fonttien sisällytys
- Tekstin väri

Fontit, eli tekstin kirjoittamisessa käytettävät tekstityypit, pitää sisällyttää pdf-tiedostoon. Muussa tapauksessa ne eivät tulostu oikein, ellei tulostajan tietokoneella ole samaa fonttia.

Tavallinen teksti pitää olla määritelty pdf-tiedostossa mustaksi, että se tulostuisi tarkasti ja ettei asiakkaalle tulisi lisäkustannuksia.

Adobe PDF -virtuaalitulostinta käytettäessä pdf-asetukset löytyvät Tulosta-ikkunan Ominaisuudet-napin takaa Adobe PDF asetukset -välilehdeltä. Ensimmäiseen alasetusvalikkoon valittava *High Quality Print* -asetus luo tulostuskäyttöön soveltuvia pdf-tiedostoja.

PDF-Xchange -virtuaalitulostimen asetuksiin pääsee käsiksi Tulosta-ikkunan Ominaisuudet-napista, mutta nopeaa keinoa tulostuskäyttöön varmasti sopivan tiedoston tekemiseen ei ole. Asetukset on tarkastettava ja tarvittaessa muutettava eri valikoista.

PDFCreator -virtuaalitulostimessa pdf-asetuksia muokataan Tulosta-ikkunan Ok-napin painamisen jälkeen. Aukeavan ikkunan Asetukset-nappia painamalla pääsee muokkaamaan pdf-asetuksia. Oletusarvoisilla asetuksilla voi luoda tulostuskelpoisia pdf-tiedostoja.

Lisää aiheesta mm:

<http://fi.wikipedia.org/wiki/PDF>

http://www.mvnet.fi/index.php?osio=Tietokoneet&siivu=Tee_

[PDF-tiedostoja_ilmaiseksi](http://www.mvnet.fi/index.php?osio=Tietokoneet&siivu=Tee_PDF-tiedostoja_ilmaiseksi)

Muut

- Paperikoko

Pdf-tiedosto pitää olla tehty lopullista tulostuskokoa vastaavaan kokoon jotta sen tulostaminen olisi sujuvaa.

Tarkempia ohjeita:

Kuvien resoluutio, harmaasävy- ja värikuvat

Tulostuskäytössä tulisi pyrkiä 200-300 dpi:n kuvatarkkuuteen. Tämä pitäisi huomioida jo kuvien valinnassa ja muokkauksessa. Pdf-tiedostoa tehdessä kuvien laatua ei enää voi parantaa. Liian suuret kuvat on hyvä pientää 300 dpi:n kokoon, koska tulostin ei pysty hyödyntämään sitä tarkemmissa kuvissa olevaa tietoa. Ylimääräinen tieto vain suurentaa tiedostokokoa ja hidastaa tulostusta.

Kuvien resoluutio, viivapiirrokset

Täysin mustavalkoiset kuvat, eli kaaviokuvat jne. on syytä olla 600-1200 dpi. Heikompi resoluutio voi aiheuttaa viivan reunan pikselöitymisen tulosteessa.

Kuvien pakkaus

Pdf-ohjelmat pakkaavat kuvat tyypillisesti jpeg-pakkauksella. Jpeg-pakkaus on havaittu hyväksi, mutta liian tehokas pakkaaminen heikentää selvästi kuvien laatua. On suositeltavaa käyttää mahdollisimman hyvälaatuisia pakkausasetusta.

Fonttien sisällyttäminen

Kaikki tiedostossa käytetyt fontit on syytä sisällyttää pdf-tiedostoon. Asetukset määritellään yleensä fontit- tai kirjasimet-kohdasta.

Tekstin laatu

Muiden kuin tekstinkäsittely- tai julkaisohjelmien käyttämisessä on vaarana tekstin muuttuminen huonolaatuiseksi. Tämän takia muita ohjelmia pitäisi välttää tekstinteossa. Esimerkiksi kuvankäsittelyohjelmasta tulostettuna teksti voi näyttää suttuiselta, ja se on reunoilta pikselöitynyttä. Tämä johtuu siitä, että teksti tulostuu kuvana ja kuvan resoluutio on liian pieni.

Tekstin väri

Tavallinen teksti on tyypillisesti mustaa. Jotkut pdf:n luomistoiminnot tekevät tekstin väärin niin, että teksti muodostuu useammasta väristä. Tällöin teksti myös tulostuu värillisenä, vaikka lopputulos näyttäisi mustalta. Väritulostaminen on mustavalkotulostamista kalliimpaa, ja hinnassa voi olla merkittäviä eroja, jos tekstipainotteen työ tulostetaan kokonaan värillisenä. Lisäksi teksti voi näyttää hieman suttuiselta.

Tämä ohje on viittellinen.

Tuoterengas ei vastaa sen avulla tehdyistä tiedostoista.

Ohje on luotu käyttäen apuna suomenkielistä Windows XP-käyttöjärjestelmää. Muiden käyttöjärjestelmien komennot ja valikot voivat olla erilaisia. Esiteltyjen ohjelmien toiminnot voivat olla erilaisia riippuen päivitysversiona.